

Sisäisen turvallisuuden ohjelman kulmakivet nuoren silmin

Hei, olen Henri Haaksiala, Espoon nuorisovaltuuston 1. varapuheenjohtaja. Ensinnäkin haluan kiittää teitä tästä hienosta tilaisuudesta ja siitä, että olette ottaneet nuoret mukaan näin näkyvästi.

Meillä Espoossa on puhuttu uudesta nuorisolaista ja sen 8. pykälästä, joka kuuluu seuraavasti:

Sitaatti

”Nuorille tulee varata mahdollisuus osallistua, paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.”

Sitaatti päättyy.

Espoossa toki toteutetaan nuorisolakia ja meidän nuorisovaltuustolla on edustus kaikissa kaupungin lautakunnissa. Mutta puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakunnissa ei kuitenkaan ole sama asia kuin nuorten kuuleminen täällä. Turvallisuushan koskee meitä kaikkia, ei pelkästään aikuisia tai pelkästään nuoria.

Kun rupesin miettimään mistä puhuisin täällä luin läpi sisäisen turvallisuuden ohjelmaehdotuksen ja poimin sieltä mielestäni 3 nuorten kannalta merkittävää kohtaa joihin aion pureutua tarkemmin.

Nuo viisi kohtaa ovat:

- Syrjäytyminen
- Väkivalta
- Nettiturvallisuus

Ette ehkä olisi arvanneet, että syrjäytyminen ja väkivalta eivät olisi mielestäni juuri niitä *kulmakiviä* nuoren silmin, mutta mielestäni ne ovat. Haluan näiden kohtien valinnoilla osoittaa, että ei ole olemassa lasten ja aikuisten asioita erikseen vaan on vain *meitä* koskevia asioita ja ongelmia.

Noita kulmakiviä ennen haluan kuitenkin puhua myös kahdesta lähemmin nuoria koskevasta asiasta, nuorten alkoholin käytöstä sekä mopoilusta ja sen niiden mukanaan tuomista ongelmista:

Nuorten alkoholin käyttö ja mopoilu

Viime vuosina mopoilu on yleistynyt Suomessa. Mopoilun lisääntymistä seuraa myös sen mukanaan tuomat ongelmat, kuten nuorten rattijuopumustapaukset ja mopojen virittäminen. Liikenteessä viritetty mopo on vaaraksi paitsi kuljettajalle myös muille liikenteen käyttäjille. Mopon korkein sallittu nopeus on 45km/h. Mopoa saa kuljettaa kuka tahansa 15- vuotta täyttänyt mopokortin omaava nuori. Mopokortin suorittaminen on naurettavan helppoa eikä vaadi kuin lääkärintodistuksen, vähän paperityötä ja kirjallisen kokeen suorittamisen.

Vakavat liikenneonnettomuudet, joissa mopo on vähintään toisena osapuolena lisääntyvät sitä mukaa kuin mopotkin. Parhaana vaihtoehtona mopo-onnettomuuksien ratkaisemiseksi sekä mopokortin saamiseksi tulisi suorittaa ajo- tai vähintään käsittelykoe. Koe voitaisiin suorittaa autokoulussa ilman, että se vaatisi muita pakollisia ajotunteja.

Mikäli kynnyks saadaan mopokortti nousisi, voitaisiin laittomasti viritettyjen mopojen määrää alkaa kitkemään nostamalla mopojen maksiminopeutta vaikka 55km/h – 60km/h. Virittäminen

kaveripiirissäni perustuu juuri siihen, että halutaan päästä vain vähän lujempaa. Uusien mopojen jarrut ja ajo-ominaisuudet kyllä kestäisivät nuo nopeudet.

Myös nuorten alkoholin käyttö heijastuu liikenteeseen. Nuoret juovat ja mopoilevat samalla ja asettavat näin itsensä ja muut yhä suurempaan vaaraan. Rattijuoppoudesta tulee jatkossa rankaista entistä kovemmin ja kitkeä se kokonaan pois.

Sitten menen itse kulmakiviin:

Ensinäkin nettiturvallisuus

Internetin yleistyessä lisääntyvät sen mukanaan tuomat ongelmat. Ensinnäkin lasten- ja nuorten hyväksikäyttö, erilaiset nettihuijaukset yms. ovat lisääntyneet. Mielestäni hyvä nettikasvatus tulee ottaa osaksi koulujen opetussuunnitelmia. Sen sijaan, että kouluilla tarjotaan kursseja kuinka tehdä omat nettisivut, tulisi nuoria varoittaa netin vaaroista ja opettaa heitä tunnistamaan huijaukset.

Toinen, kasvava ongelmia aiheuttava tekijä on nettipokeri. Suomalaiset häviävät vuosittain n. 50 miljoonaa euroa ulkomaisille pelintarjoajille. Nettipokerin pelaaminen on koko ajan kasvussa ja Suomen suurimmalla pokeriyhteisöllä, Pokerisivut.com - sivustolla on lähes 20 000 aktiivista jäsentä. Mielestäni tätä toimintaa ei saa yrittää rajoittaa valtion toimesta vaan mikäli ihmiset haluavat pelata, niin tarjotaan heille sitten siihen turvallinen vastuullinen. Vastuullinen vaihtoehto ulkomaisille pelinjärjestäjille olisi oma, kansallinen nettipokeripalvelu Suomeen.

Toiseksi, Syrjäytyminen

Vuoden 2005 lopussa Suomessa oli 20 000 nuorta, jotka eivät olleet työssä, koulutuksessa, ase- tai siviilipalveluksessa tai virallisesti työttöminä. Erityisesti nuorten miesten syrjäytymisen on havaittu lisääntyvän huolestuttavasti. Osaltaan nuorten syrjäytymistä voitaisiin ehkäistä työllä. Työ tuo toimeentuloa, vastuuta ja parantaa ihmisen sosioekologista asemaa. Mutta kuinka ihmisille saada työtä ja kuinka ihmiset saadaan työhön?

Lähtökohtana on työpaikkojen riittävyys. Pieniä kotimaisia yrityksiä tulee tukea, sillä Suomi tarvitsee lisää, pienirytyksiä, ei niinkään muutamaa isoa. Pienyrityksillä ei ole niin suuria resursseja viedä työtä ulkomaille kuin suuryrityksillä ja siten ne työllistävät kotimaista työvoimaa. Alle 250 henkeä työllistävät yritykset myös tuottavat lähes puolet Suomen BKT:stä

Kun Suomeen saadaan lisää työpaikkoja, ihmiset on saatava myös motivoitumaan työnteosta ja siksi työnteon täytyy olla kannattavaa. Työstä täytyy saada tuntuvasti enemmän rahaa kuin työttömänä olemisesta. En nyt tarkoita, että poljetaan työttömyystuet alas vaan, että esimerkiksi madalletaan matalatuloisten verotusta ja päästään näin ns. ”kannustinloukoista” eroon. Ihmisten perus toimeentulo tulee olla taattu, mutta työnteon täytyy aina olla kannattavampaa. Mielestäni kansalaisten hyvinvointi on erittäin tärkeää, mutta hyväksyn tulo- ja varallisuuserot ihmisten välillä. Olen sitä mieltä, että se on jopa jossain määrin hyödyksi. Pieni kilpailu ei ole koskaan pahitteeksi. Mikäli kaveri saa koulussa minua paremman arvosanan, en ole hänelle kateellinen vaan yritän itse kovemmin.

Toinen lähemmin nuoria koskettava keino syrjäytymisen estämiseksi on koulutus. Olen kuunnellut ystäviäni ja tuttujani jotka opiskelevat ammattikoulussa. Olen huolestunut huomattuani, että suuri osa heistä on valinnut ammattikoulun kevyin perustein. Vain pieni joukko näistä henkilöistä on

ilmoittanut oikeasti halunneensa ammatilliseen koulutukseen, monet sanovat, että ovat ”amiksessa”, koska sieltä pääsee helposti läpi tai ei ole päässyt muuhun kouluun. Ammattikoulun valinnan perusteena ei saa olla helppo tutkinto. 2. asteen oppilaitoksen valintaa ei saa tehdä väärin perustein, koska muuten voi käydä niin, että aikanaan nämä ammatillaiset eivät ole kiinnostuneita tekemään alansa töitä ja meille käy niin, ettei ammattitaitoisia työntekijöitä enää ole. Vastustan kuitenkin myös tapaa jolla nykypäivän peruskoulutus suosii ammatillisia kouluja. Ollessani yhdeksännellä luokalla meille esiteltiin pelkästään ammattikouluja ja lukiot käsiteltiin pikaisesti pois alta. Opinnohjauksen tavoitteena oli saada entistä enemmän hakijoita ammattikouluihin. Ammattikoulujen imagoa pitää parantaa, mutta yläkoulun opinnohjauksen pitää olla puolueetonta.

Viimeisenä kulmakivenä, Väkiältä

Toisaalta se, että kaikki saisivat jonkun asteisen koulutuksen ja heidät saataisiin kiinni työelämään estää syrjäytymistä, koska sisäisensurvallisuuden ohjelman mukaan henkirikosten tekijät ovat yleensä henkilöitä, jotka eivät ole mukana työelämässä. Suomessa tehdään tuplasti enemmän henkirikoksia kuin mikä on EU maiden keskiarvo. Ja on siis huomattava, että Suomi on mukana tuossa keskiarvossa.

Toinen kauhea seikka, joka ilmeni sisäisestä turvallisuus ohjelmasta, oli, että vuosina 2002- 2006 Suomessa surmattiin 28 alle 15-vuotiasta lasta, joista n. 50 % tapauksista surmaajana oli lapsen äiti ja alle 40 %: tapauksessa surmaajaksi paljastui lapsen isä. Suomessa tapetuista lapsista 90 % on omien vanhempiensa surmaamia.

Näihin surmiin kuuluu yleensä vanhempien masentuneisuutta tai muita mielenterveysongelmia. Ammattiapua ei tule tarjota pelkästään erilaisten kriisien uhreille vaan myös mahdollisille rikosten tekijöille. Esimerkiksi stressaantuneen, masentuneen vanhemman tulee saada apua ennen kuin tilanne menee liian pahaksi. Onkin mielenkiintoista pohtia, kuuluuko suomalaiseen kulttuuriin, että annetaan perheen hoitaa sisäiset asiat keskenään. Itse olen yleensä liiallista yhteiskunnan holhoamista vastaan, mutta tuen hyvinvointiyhteiskuntaa. Mielestäni vanhempien väsymykseen puuttuminen esim. neuvolan tai koulun toimesta menee hyvinvoinnin, ei holhouksen piiriin, kun on todettu nuo hirveät edellisessä kappaleessa mainitut luvut.

Toisaalta lasten ja nuorten masentumista ehkäisevä työ on aloitettava jo varhain. Kouluissa on tarjottava kuraattorin ja psykologin palveluita tehokkaammin ja lapset tulee kasvattaa niin, että ongelmista puhuminen ei ole tabu. Tämä vaatii yleistä mielipiteiden muutosta, sillä nykyisin mielen sairauksista vaietaan, kun taas esimerkiksi syövästä tai diabeteksestä puhuminen on hyväksyttyä. Ikään kuin mielen sairastuminen olisi häpeällisempää kuin fyysinen sairastuminen. Näin voidaan ehkäistä aikuisiän masentuneisuutta ja sitä kautta väkivaltaa ja syrjäytymistä tulevaisuudessa.